

SOSIAALIPALVELUYKSIKKÖ

Sosiaali- ja terveyslautakunta

Sosiaali- ja terveysosasto, Miia Lindström, vt. sosiaali- ja terveysjohtaja

Heidi Ulriksson, sosiaalisuhteeri

6100 SOSIAALIPALVELU	TP 2018	TA 2019	Ennuste 31.8.2019	LTK 2020
Myyntituotot / Försäljningsintäkter	197 715	151 500	116 000	152 500
Maksutuotot / Avgiftsintäkter	114 603	102 500	102 500	111 800
Tuet ja avustukset / Understöd och bidrag	351 891	304 300	304 300	282 353
Muut toimintatuotot / Övriga verksamhetsintäkter	107 807	73 346	73 346	124 160
Toimintatuotot / Verksamhetsintäkter	772 016	631 646	596 146	670 813
Henkilöstökulut / Personalkostnader	-1 049 369	-1 186 492	-1 229 224	-1 371 984
Palvelujen ostot / Köp av tjänster	-5 902 692	-6 003 130	-6 651 060	-6 288 754
Aineet, tarvikkeet ja tavarat / Material och varor	-20 169	-19 980	-19 980	-17 820
Avustukset / Understöd	-1 263 562	-1 240 506	-1 320 000	-1 413 600
Muut toimintakulut / Övriga verksamhetskostnader	-296 266	-307 573	-307 573	-306 984
Toimintakulut / Verksamhetskostnader	-8 532 057	-8 757 681	-9 527 837	-9 399 142
Toimintakate / Verksamhetsbidrag	-7 760 042	-8 126 035	-8 931 691	-8 728 329

Toiminta ja tavoitteet, talousarvio 2020 ja suunnitelmavuodet 2021-2022

Sosiaalipalveluyksikön tuottamat palvelut perustuvat sosiaalihuollon voimassa olevaan lainsäädäntöön ja erikoislainsäädäntöön. Sosiaalipalvelut perustuvat siihen, että subjektiiviseen oikeuteen kuuluvia sosiaalipalveluja myönnetään lain edellyttämällä tavalla. Muita sosiaalipalveluja myönnetään harkinnanvaraisina ja osoitettujen määrärahojen mukaisessa laajuudessa.

Toiminta käsittää yksikön hallinnon sekä seuraavat osatoiminnot: ehkäisevä ja täydentävä toimeentulotuki, kehitysvammahuolto, vammaispalvelut, kuntouttava työtoiminta, alle 65-vuotiaiden omaishoidon tuki, päihdehuolto, sosiaalihuollon tukiasuminen, työllistämistuki, sosiaaliasiamiespalvelut, päivä- ja työtoimintakeskus ja pakolaistoiminta.

Visiona on sosiaalipalvelujen tuottaminen lähipalveluperiaatteen mukaisesti tarpeen edellyttämässä laajuudessa kelpoisuusvaatimukset täyttävien, riittävien henkilöstöressurssien voimin. Kuntalaisille tarjottavien sosiaalipalvelujen järjestämisen pitkäjänteinen suunnittelu. Henkilöstömitoitus vastaa työmäärää.

Kahden lähihoitajan lisäys arjessa annettavaan tukeen, yhden lähihoitajan lisäys erityishuollon asiakkaille ja yhden lähihoitajan lisäys päihde- ja mielenterveyshuollon asiakkaille korvaamaan ostopalveluja.

Vammaispalvelun sosiaalityöntekijän työpanoksen lisäys 100 %:iin nykyisestä 50 %:sta.

Talousarvion perustelut

Vuoden 2020 budjetoinnin tavoitteena on ostopalvelujen vähentäminen ja omana toimintana tuotettavien palvelujen suurempi osuus.

Toimintatuotot

Myyntituotot koostuvat erityishuollon laitواسumisen ja ympärivuorokautisen asumisen kuntalaskutuksesta.

Maksutuottoja kertyy tukiasumisesta ja niiden odotetaan kasvavan hieman ensi vuonna. Suurin tuottojen nousu tulee palkkatuesta (työttömien työllistämisestä) maksettavasta korvauksesta. Suurin tuottojen lasku avustusten osalta johtuu siitä, että suuri osa valtion rahoituksesta pakolaistoiminnalle päättyy, kun pakolaisten vastaanottamisesta on kulunut neljä vuotta. Olisi eduksi, jos kaupunki voisi ottaa vastaan uusia pakolaisia, mutta sitä ei ole otettu huomioon tuotoissa.

Ostopalvelut

Päihde- ja mielenterveyshuollon asiakkaat ovat kasvava ryhmä, joka tarvitsee laaja-alaista tukea arjen hallintaan. Näitä henkilöitä pyritään tukemaan heidän omissa kodeissaan tarjoamalla heille tavoitteellista ja säännöllistä asumisen tukea sosiaaliryöntekijöiden määräyksellä ja seurannassa. Sosiaalipalveluyksiköllä ei tällä hetkellä ole omaa henkilöstöä, joka voisi tehdä tätä työtä, vaan alle 65-vuotiaiden palveluasumispaikkoja joudutaan ostamaan. Palkkaamalla mielenterveys- ja päihdetyöhön suuntautunut lähihoitaja tehokasta tukea olisi mahdollista antaa varhaisemmassa vaiheessa ja tällä tavoin voitaisiin ehkäistä sijoittamista tukiasumiseen. Yhden ympärivuorokautisesti tuetun tukiasumispaikan nettokustannukset ovat vuositasolla noin 25 000 euroa, mikä vastaa yhden lähihoitajan palkkaamista. Päihdehuollon laitostuntoutuksesta ja avohuoltopalvelujen ostoista on ensi vuoden talousarviossa vähennetty 40 000 euroa ottaen huomioon lähihoitajan kustannuksia laskeva panos, eikä tukiasumisen kustannuspaikalle ole budjetoitu vuoden 2019 ennusteen mukaisesti.

Vammaisten arjessa annettavaa asumisen tukea voidaan kehittää muuttamalla Kärkullan kuntayhtymältä hankittavat ostopalvelut omaksi palvelutuotannoksi. Tällä hetkellä kaupunki ostaa Kärkullalta asumisen tukea henkilöille, jotka asuvat omissa kodeissaan Morrestornin toiminta-alueen ulkopuolella. Säästöä voidaan saavuttaa palkkaamalla lähihoitaja. Vain yhden lähihoitajan palkkaaminen on kuitenkin haavoittuvaa, koska tuki merkitsee sitä, että tuensaajien on ehdottomasti saatava apua joka päivä, ja ostopalveluja tai muita toimialarajat ylittäviä järjestelyjä saatetaan silti tarvita jossain määrin vuosilomien ja muiden vapaiden yhteydessä.

Talousarvioon sisältyy tuntuva lisäys (357 000 euroa) Kärkullan ympärivuorokautiseen asumiseen. Vuoden 2019 talousarviossa varojen supistaminen kohdistui suurelta osin Kärkullan kuntayhtymän palveluihin ilman, että palveluihin oli reaalisia mahdollisuuksia vaikuttaa yksilötasolla. Tästä syystä talousarvion ylitys on suurin näiden ostopalvelujen osalta. Muilta osin vuoden 2020 talousarviossa on tehty isoja vähennyksiä erityishuollon määrärahoihin päivätoiminnan, avohuollon ja laitoshoidon osalta (yhteensä 185 000 euroa). Laitoshoidon kustannuspaikalta on kuitenkin siirretty asiakkaita ympärivuorokautiseen asumiseen. Nyt nähdään tulokset siitä, että kaupunki voi hoitaa avohuoltopalveluja oman sosiaaliohjaajan ansiosta.

Vaikeasti vammaisten palveluasumisen ostopalveluja on vähennetty 32 000 eurolla. Tilanne on tällä hetkellä vakaa, mutta koska kyse on lakisääteisestä, subjektiivisesta oikeudesta palveluihin, on olemassa ylittymisriski, johon ei voi vaikuttaa.

Omaishoidon sijaishoidon ostopalvelujen kasvu on jatkunut. Omaishoitajalla on lakisääteinen oikeus saada sijaishoitoa kolmeksi vuorokaudeksi kuukaudessa ollessaan jatkuvasti sidottu hoitoon. Erityisissä poikkeustapauksissa sijaishoitoa on voitu myöntää lakisääteistä määrää enemmän omaishoitajan tukemiseksi tehtävässä, jossa hän vastaa hoidettavan huolenpidosta vuorokauden ympäri. Ostopalveluihin ehdotetaan määrärahan lisäystä 115 000 eurosta 179 000 euroon.

Vaikeasti vammaisten kuljetuspalvelun kasvu on jatkunut. Tavoitteena on pienentää kustannuksia järjestämällä säännöllisiä ryhmäkuljetuksia kaupungin isoihin kauppoihin alueilta, joilla on paljon kuljetuspalvelun käyttäjiä. Ennustetuista kustannuksista vähennetään 10 000 euroa (570 000 euroon).

Henkilöstökulut

Kahden lähihoitajan lisäys arjessa annettavaan tukeen, yhden lähihoitajan lisäys erityishuollon asiakkaille ja yhden lähihoitajan lisäys päihde- ja mielenterveyshuollon asiakkaille korvaamaan ostopalveluja.

Vammaispalvelun sosiaaliryöntekijän työpanoksen lisäys 100 %:iin nykyisestä 50 %:sta. Työmäärä on jatkuvasti kasvanut ja pelkästään tehtyjen päätösten määrä on kasvanut vuonna 2015 tehdystä 129 päätöksestä 277 päätökseen jo tähän ajankohtaan mennessä kuluvaan vuoteen. Työhön sisältyy paljon kotikäyntejä, joita tehdään päätöksenteon pohjaksi, ja valtaosalle asiakkaista tehdään palvelusuunnitelmat, joita päivitetään säännöllisesti. Lisäksi työhön sisältyy palvelutarpeen arviointeja ja verkostotapaamisia ja yhteydenpitoa palveluntuottajien kanssa. Vammaispalvelun asiakkaiden asiakkuus on elinikäinen ja tehtyjen päätösten määrä kuvastaa vain yhtä yksittäistä toimenpidettä vammaispalvelussa. Sosiaaliryöntekijä kartoittaa myös erityistä tukea tarvitsevat erityishuollon asiakkaat, mikä vaatii sosiaaliryöntekijän kelpoisuutta. Nykyisessä 50 %:n palvelusuhteessa työaika ei riitä työn kehittämiseen tai päätösten vaikutusten seurantaan ja vaihtoehtoisten palvelumuotojen selvittämiseen ja asiakasmäärä ylittää sosiaaliryöntekijöille asetetut valtakunnalliset suositukset tuntuvasti.

Aineet, tarvikkeet ja tavarat

Årsverken totalt / Työvuodet yhteensä	15	17	18	22	24,25		
--	----	----	----	----	-------	--	--

Antal anställda / Henkilöstön lukumäärä 31.12.

Tillsvidare / Toistaiseksi	16	17	20	24	21,9		
Tidsbundna / määräaikaiset	3	3	3	0	2,35		
Antal anställda 31.12. / Henkilöstön lukumäärä 31.12.	19	20	23	24	24,25		

Prestationer	2016	2017	2018	E 2019	2020	2021	2022
Hushåll som beviljats utkomststöd / Toimeentulotukea saavat taloudet	407	264	246	290	290		
Personer som erhåller färdtjänst / Kuljetuspalvelua saavat henkilöt	250	290	255	300	280		
Omsorgen om utvecklingsstörda/antal klienter - Kehitysvammahuolto/asiakasmäärä	79	82	84	80	82		
Handikappservice/antal klienter – Vammaispalvelu/asiakasmäärä		295	254	295	290		
Närståendevårdtagare, 0-64 år / Omaishoidon saavat henkilöt 0-64 v	66	72	83	78	75		
Mätetal / Mittarit							
Nettokostnad/invånare, € Nettomeno/asukas, €	462	497	508	587	579		
Utkomststöd/invånare, € Toimeentulotuki/asukas €	41	11	11	12	12		
Utkomststöd/hushåll, € Toimeentulotuki/talous, €	1563	613	687	639	638		
Handikappservice/invånare, € Vammaispalvelu/asukas	125	147	149	164	166		
Omsorgen om utvecklingsstörda/invånare, € Kehitysvammahuolto/asukas, €	171	195	206	225	222		
Närståendevård/invånare, € Omaishoito/asukas	34	36	41	49	44		